

Armoedeaanpak in Woensdrecht

Rapport Rekenkameronderzoek

Rekenkamer Woensdrecht

20 mei 2026

Managementsamenvatting

Aanleiding en probleemstelling

Bestrijden van armoede en het waarborgen van bestaanszekerheid is een belangrijke maatschappelijke opgave. Op het moment dat de coronacrisis naar de achtergrond verdween, werd de wereld geconfronteerd met de oorlogssituatie in Oekraïne. Dat heeft geleid tot een ongekend hoge inflatie. Energieprijzen gingen door het dak en dat werkte door in vrijwel de hele keten. Boodschappen zijn steeds duurder geworden. Het Rijk heeft een fors maatregelenpakket ingezet om de negatieve gevolgen voor de samenleving te beperken. Ondanks dit pakket is de situatie nog steeds zo dat veel huishoudens moeite hebben om rond te komen.

De gemeente Woensdrecht is hierin niet uniek. Elke gemeente zal moeten inspelen op deze ontwikkelingen. Ook in Woensdrecht staat het thema armoede hoog op de politieke agenda. De vraag daarbij is in welke mate en op welke manier de problematiek zich in Woensdrecht voordoet en of daarop door de gemeente en de partners beleidsmatig en in de uitvoering op juiste wijze wordt gereageerd. Voor nu en voor de toekomst.

Vanuit de politiek is de wens geuit aan de Rekenkamer om een onderzoek te doen naar armoede. Niet onlogisch, gezien de maatschappelijke relevantie en impact met grote risico's op allerlei terreinen, waaronder de gemeentelijke begroting.

Beantwoording van de hoofdvraag

De centrale vraagstelling die de rekenkamer heeft geformuleerd luidt als volgt:

Op welke wijze geeft de gemeente Woensdrecht uitvoering aan het armoedebeleid en welke effecten treden daarbij op gezien vanuit de beleving van de doelgroep?

De rekenkamer is tot conclusie gekomen dat er in de gemeente een grote betrokkenheid is op het gebied van de aanpak van armoede op zowel op beleids- als uitvoerend niveau. Er is een breed palet aan zowel voorliggende/collectieve als individuele voorzieningen. De medewerkers weten elkaar goed te vinden, er zijn korte lijntjes en de gemeente wordt gezien als flexibel en vooruitstrevend.

De ervaringen van de doelgroep, opgehaald via de medewerkers, is overwegend positief. De mensgerichte benadering, mede door het groot aantal vrijwilligers, onder meer vanuit BWI, wordt zeer gewaardeerd. Desondanks ervaart de doelgroep drempels en heeft moeite met de vele loketten en ingewikkelde websites. Hoewel de set aan voorzieningen compleet lijkt, ervaart de doelgroep dat dit niet altijd toereikend is.

De rekenkamer constateert dat informeel de richting van de aanpak van armoede wel duidelijk is, maar het bereik en het effect van de uitvoering niet is vast te stellen. De aanpak van armoede maakt onderdeel uit van een bredere visie op het sociaal domein. Deze visie is echter niet vertaald in concrete doelstellingen. Het tegengaan van armoede is in deze visie ondergebracht onder de pijler bestaanszekerheid. Hoewel deze term een bredere aanpak veronderstelt, is de uitwerking op programmaniveau vooral gericht op inkomensondersteuning. Een integrale aanpak van armoede, als kader voor de uitvoering, ontbreekt daarmee.

Met de visie werd ook meer lokaal maatwerk beoogd. De set aan regels en voorzieningen die de gemeente hanteert, is daarentegen standaard te noemen en is overwegend in regionaal (ISD) verband opgesteld. Lokale analyses van de doelgroep binnen de gemeenten worden niet gemaakt en hiermee kan, nogmaals, uiteindelijk het effect op en bereik van de lokale doelgroep niet worden vastgesteld.

Belangrijkste conclusies per norm

De rekenkamer heeft daarbij de volgende zaken kunnen vaststellen, zoals geformuleerd in het normenkader:

De gemeente beschikt alleen indirect over actuele gegevens en is daarmee deels op de hoogte van de economische situatie van haar inwoners.

Voor wat betreft de doelgroep van de aanpak van armoede verzamelt de gemeente geen eigen gegevens over de omvang en de economische situatie. De gemeente maakt gebruik van de gegevens die door het CBS worden verzameld en de gegevens die ter beschikking worden de uitvoeringsorganisaties en maatschappelijke partijen gesteld in verschillende dashboards.

De gemeente beschikt niet over een actueel beleidskader dat is toegespitst op de doelgroep(en) en er zijn geen expliciete doelstellingen vastgesteld.

De aanpak van armoede is onderdeel van een bredere visie op het sociaal domein. Onder de

pijler bestaanszekerheid wordt ingegaan op de aanpak van armoede en omvat de meeste aandachtsgebieden die in de landelijke armoedeopgave worden genoemd. Alleen een directe betrokkenheid van de doelgroep bij de ontwikkeling en uitvoering van de visie ontbreekt.

Deze visie beoogt evenwel een document te zijn waarin de doelstellingen voor de komende jaren zijn opgenomen. De rekenkamer constateert dat de doelstellingen erg algemeen zijn geformuleerd. Wat de gemeente nu precies wil bereiken, wordt niet helder. Een voorafgaande analyse van doelgroepen, wijken etc. is niet gemaakt. Het is daarom de vraag in hoeverre de visie in de praktijk daadwerkelijk een houvast biedt als toetsingskader voor de uitvoering en hoe deze is toegespitst op de doelgroep.

De gemeente beschikt over een set aan (standaard) maatregelen/voorzieningen, die verder niet expliciet toegespitst zijn op de doelgroep(en) binnen de gemeente. Deze voorzieningen zijn voor de doelgroepen over het algemeen goed toegankelijk, hoewel onder de doelgroep drempels worden ervaren. Door het ontbreken van doelstellingen is niet vast te stellen of de aanpak van armoede bijdraagt aan deze doelstellingen.

Er is een, vooral informeel, vangnet van op elkaar ingespeelde organisaties dat zich richt op het tegengaan van armoede waarin de gemeente een faciliterende regierol vervult.

De gemeente beschikt zowel over een breed palet aan collectieve voorzieningen (het zogenaamde voorliggende veld) waarvan de doelgroep naar behoefte vrij gebruik maakt, als over een aantal individuele voorzieningen. Het overgrote deel van deze voorzieningen is in regionaal verband vastgesteld.

De uitvoering van de aanpak is vooral belegd bij uitvoeringsorganisatie ISD en bij BWI. Op basis van vroegsignalering zijn mensen met een mogelijk schuldenprobleem snel in beeld en worden doorgeleid naar BWI. Door de inzet van vrijwilligers wordt de ondersteuning van BWI als erg laagdrempelig ervaren. Anderzijds ervaart de doelgroep dat er veel loketten en ingewikkelde websites zijn, waardoor men snel het overzicht verliest. Het pakket aan voorzieningen wordt als behoorlijk compleet ervaren, maar blijft het voor gezinnen met deze hulp nog steeds moeilijk om rond te komen.

De verschillende organisaties weten elkaar goed te vinden en er is bereidheid tot samenwerking. Ook is het commitment van de individuele medewerkers van de organisaties erg groot. Wellicht spelen factoren als de relatieve kleinschaligheid van de gemeente en de verschillende ketenpartners hier een positieve rol in. Daarmee beschikt de gemeente over een

vangnet van ingespeelde organisaties.

De inwoners uit de doelgroep zijn naar hun mening goed geholpen en in hun beleving zijn de maatregelen effectief, maar vaak niet toereikend. NB: De rekenkamer heeft niet direct gesproken met de doelgroep, maar de beleving is onder de doelgroep opgehaald bij de uitvoerende medewerkers.

In de ogen van uitvoerende medewerkers is de doelgroep vooral tevreden over het ondersteuningspakket zelf. Er zijn veel voorzieningen die goed passen. Ondanks alle hulp blijft het nog steeds moeilijk om rond te komen; de financiële steun mag voor een deel van de doelgroep echt nog wel meer zijn. Het aanvragen van financiële voorzieningen valt niet altijd mee.

Ten aanzien van de twee belangrijkste uitvoerders, BWI en ISD, wordt vooral de mensgerichte benadering van de BWI, met vele vrijwilligers, zeer gewaardeerd. ISD wordt ervaren als regelgericht.

Het proces van monitoring en meting is samen met samenwerkingspartners en de gemeente opgesteld en geeft inzicht in de bijdrage in de uitvoering door deze samenwerkingspartners. Door het ontbreken van expliciete doelstellingen is de bijdrage van deze inzet aan de doelstellingen niet te bepalen.

De voortgang van de uitvoering en de besteding van de middelen worden aan de raad gerapporteerd via de kwartaalrapportages. Dit gebeurt op hoofdlijnen en alleen op basis van financiële middelen. Er zijn gegevens over aantallen en/of bereik voor handen, maar worden niet aan de raad gerapporteerd. De gemeenteraad is in staat daarmee wel de besteding van de middelen, maar niet de uitvoering en het effect te volgen.

Aangezien de voorzieningen geen budgetplafond kennen en sterk kunnen fluctueren, wordt begroot op basis van meerjarige trends. Concrete doelstellingen of analyses van de doelgroep ontbreken. De gemeente beschikt niet over concreet geformuleerde doelen voor de aanpak van armoede. Daar wordt dan ook niet op gestuurd. Verband tussen de mate van gebruik van voorzieningen en de budgetten, ontbreekt.

De gemeente beschikt wel over gegevens van het gebruik van de verschillende voorzieningen. Deze worden aangeleverd door BWI en ISD. De gemeente heeft zicht op het gebruik van de

diverse voorzieningen en kan de ontwikkelingen daarin goed volgen.

Over het algemeen vinden er overschrijdingen plaats, die per kwartaal aan de gemeenteraad worden gerapporteerd. Deze overschrijdingen worden binnen het programma Sociaal Domein opgevangen.

Aanbevelingen

Gericht op het beleid en de beleidsdoelstellingen:

- **Ontwikkel een integrale aanpak van armoede waarin niet alleen financiële ondersteuning en de toeleiding daartoe is omgeschreven, maar eveneens de samenhang met andere aspecten van bestaanszekerheid, zoals werk, mee kunnen doen in de samenleving en een geschikt en betaalbaar dak boven je hoofd in een veilige en prettige omgeving.**
- **Baseer dit beleid op verder onderzoek van de doelgroep in de gemeente. Betrek ook de doelgroep bij de ontwikkeling en uitvoering van dit beleid om oplossingen te vinden die aansluiten bij hun behoeften.**
- **Werk het beleid uit in een uitvoeringsplan en concretiseer daarbij de doelstellingen in (SMART) resultaten.**

Gericht op de uitvoering van het beleid:

- **Breng in kaart welke beperkingen en belemmeringen inwoners ervaren om gebruik te maken van gemeentelijke begeleiding en ondersteunende voorzieningen.**
- **Maak de informatie via de website of andere media overzichtelijk en toegankelijk voor de doelgroep, zodat informatie vindbaar en begrijpelijk is.**
- **Pak de afspraken die op de slotbijeenkomst van het Armoedepact zijn gemaakt weer op en pak als gemeente de regie om de betrokkenheid van de vele partners bij de aanpak van armoede weer opnieuw te mobiliseren**
- **Stem met de ISD af hoe de lokale aanwezigheid en de toegankelijkheid van informatie voor de doelgroep te verbeteren valt en voer deze verbeteringen door.**

Gericht op het bereik en monitoring

- **Evalueer de informatievoorziening aan de raad en bespreek of deze voldoende informatie geeft voor de kaderstellende en controlerende rol van de raad.**
- **Rapporteer de resultaten op de concrete doelstellingen periodiek aan de raad.**

Managementsamenvatting	2
Aanleiding en probleemstelling	2
Beantwoording van de hoofdvraag	2
Belangrijkste conclusies per norm	3
Aanbevelingen	6
1. Context van het armoedebeleid	10
1.1. Gehanteerde terminologie	10
Armoede	10
Armoedebeleid en -aanpak	11
1.2. Armoedebeleid en - uitvoering	11
Landelijk beleid	11
Gemeentelijke maatregelen en beleid	12
Organisatie van de uitvoering	13
Regierol gemeenten	13
1.3. Onderzoek en methode	14
Onderzoeksaanpak	15
Leeswijzer	16
2. Beleidsproces en regelgeving	18
2.1. Beleidsvisie sociaal domein	18
2.2. Coalitieakkoord en programmabegroting	20
2.3. Bevindingen rekenkamer	21
3. Uitvoering	22
3.1. Regelingen en verordeningen	22
3.2. Gemeentelijke uitvoeringsorganisaties	23
3.3. Betrokken maatschappelijke partijen	24
Participatie en ondersteuning	24
Overige organisaties	24
3.4. Afstemming tussen uitvoerders en maatschappelijke partners	25
De “klantreis”	25
Afstemming	26
3.5. Beleving samenwerking tussen uitvoerders en partners	27
3.6. Bevindingen rekenkamer	28
4. Effecten en doeltreffendheid	30
4.1. Bereik en monitoring	30
Omvang van de doelgroep	30
Bereik	31
4.2. Budgetten	32
Regelingen	32

Subsidies	33
4.3. Ervaringen doelgroep	33
4.4. Bevindingen rekenkamer	34
5. Bestuurlijke reactie.....	35
5.1 Nawoord rekenkamer	38
Bijlage 1 Deelnemers aan groepsgesprekken.....	39
Bijlage 2 Voorbeeld dashboard BWI	40

1. Context van het armoedebeleid

In dit hoofdstuk wordt de allereerst ingegaan op de opgave op het gebied van armoede en de taken die de gemeenten daarin hebben en welke keuzes zij kunnen maken in de uitvoering. Binnen deze context heeft de rekenkamer de centrale onderzoeksvraag opgesteld, met deelvragen en een daarbij samenhangend normenkader.

1.1. Gehanteerde terminologie

De rekenkamer is tijdens het onderzoek tot de constatering gekomen dat zowel het begrip armoede als armoedebeleid geen eenduidige definities kennen en dat voor de begripsverwarring de gehanteerde termen verdere toelichting behoeven.

Armoede

Het begrip armoede kent overigens geen eenduidige definitie. Traditioneel heeft het men bij het bij armoede over een huishoudens die over onvoldoende financiële middelen beschikken voor de minimale levensbehoeften. Maar armoede is veel meer dan alleen een financieel vraagstuk. Het kan samenhangen met meerdere problemen, bijvoorbeeld op het terrein van gezondheid, verslaving en/of huisvesting. Armoede heeft niet alleen te maken met een tekort aan financiële middelen; het kan ook leiden tot eenzaamheid, een slechtere lichamelijke en geestelijke gezondheid en kansenongelijkheid. Het CBS, maar ook het Nibud en het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) hanteren dan ook sinds enige jaren een nieuwe definitie die uitgaat van het hebben van een bestaanszekerheid. Dat wil zeggen de zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen, werk, mee kunnen doen in de samenleving en een geschikt en betaalbaar dak boven je hoofd in een veilige en prettige omgeving. Deze brede definitie hanteert de rekenkamer in het verdere onderzoek.

Volgens het CBS leefde in de gemeente Woensdrecht in 2023 3,9% van de huishoudens in armoede. Recentere gegevens zijn op dit moment niet voorhanden. Uitgaande van ongeveer 10.000 huishoudens in de gemeente, gaat het hier dus om ongeveer 390 huishoudens. Dit is vergelijkbaar met buurgemeente Bergen op Zoom maar hoger dan andere gemeenten in de regio West-Brabant en het landelijk gemiddelde van 3,1%. Als er verder ingezoomd wordt op leeftijd, dan is het opvallend dat in Woensdrecht meer minderjarigen in huishoudens in armoede leven dan in Nederland (6,6% resp. 3,6%). Daartegenover zijn er minder huishoudens met AOW-uitkering die in armoede leefden dan in Nederland (1,4% resp. 2,3%).

Kortom, de opgave op het gebied van armoede van de gemeente Woensdrecht is op onderdelen aanzienlijk.

Armoedebeleid en -aanpak

Voor de aanpak van armoede is het gangbaar de term armoedebeleid te gebruiken. In eerste instantie had de rekenkamer dit ook zo overgenomen in de onderzoeksopzet. Echter dit veronderstelt impliciet dat er sprake is van beleid, terwijl dit één van de onderwerpen van onderzoek is. De rekenkamer heeft er daarom voor gekozen om in deze rapportage te spreken over de armoedeaanpak als het gaat om de wijze waarop de gemeente en maatschappelijke partners zich inzetten op het voorkomen, begeleiden en ondersteunen van personen en/of huishoudens die leven in armoede. De term beleid, als ook visie en dergelijk, worden gehanteerd in het kader van het gebruikelijke beleidsproces binnen de gemeente. In dit proces komen achtereenvolgens de stappen visie -> beleidsplan -> actieplan -> monitor, aan de orde.

1.2. Armoedebeleid en - uitvoering

Landelijk beleid

De Rijksoverheid neemt maatregelen om armoede en schulden te voorkomen en aan te pakken. Het doel van het kabinet is om armoede niet te laten toenemen en de langetermijnevolgen (specifiek kinderen) van armoede tegen te gaan (zie hierover het Nationaal Programma Armoede en Schulden, aangekondigd door het kabinet juni 2025). De overheid heeft een pakket aan voorzieningen opgesteld, zoals bv. kindgebonden budget, huurtoeslag, ondersteuning naar werk en participatie (zie website Rijksoverheid, armoedebestrijding).

Gemeenten hebben de plicht om inwoners met een laag inkomen te ondersteunen en te beschikken over een planmatige aanpak om armoede te verminderen. De focus dient daarbij te liggen op het voorkomen van langdurige armoede en het stimuleren van participatie. Deze aanpak omvat het bieden van financiële en materiële steun, het vergemakkelijken van de toegang tot voorzieningen, het bevorderen van sociale participatie en het betrekken van inwoners bij het beleid.

Samengevat, hebben gemeenten de volgende wettelijke verplichtingen:

- Planverplichting: Gemeenten zijn wettelijk verplicht om een beleidsplan op te stellen voor armoedebestrijding en schuldhelpverlening.
- Uitvoering van de Participatiewet: De handhaving van de Participatiewet en de

bijbehorende voorzieningen is een gemeentelijke taak.

- **Schuldhulpverlening (wet gemeentelijke schuldhulpverlening):** Gemeenten zijn verplicht mensen met schulden te helpen en het inzetten van schuldhulpverlening is hierbij essentieel.

Daarnaast moeten gemeenten ook maatregelen nemen om mensen te helpen deelnemen aan de samenleving en hun zelfredzaamheid te vergroten. Sterker nog: gemeenten hebben hier de regie. De wettelijke verplichting gaat daarbij dus verder dan alleen financiële ondersteuning van huishoudens door middel van minimavoorzieningen. Het gemeentelijke armoedebeleid gaat ook over vergroten van kansen en zelfredzaamheid, ofwel het vergroten van de bestaanszekerheid van huishoudens die in armoede leven.

Gemeentelijke maatregelen en beleid

Voor het uitvoeren van de wettelijke taak kiezen gemeenten zelf op welke wijze ze de aanpak van armoede inrichten. Daarvoor zijn er geen wettelijke normen of doelstellingen vanuit het Rijk opgelegd. In die zin is er veel beleidsvrijheid en zijn de verschillen tussen gemeenten ten aanzien van de aanpak van armoede groot.

Als het gaat om voorkomen en bestrijden van armoede biedt de Rijksoverheid de gemeenten de keuze om in te zetten op de volgende aandachtsgebieden:

- **Financiële en materiële steun:** Dit kan bestaan uit algemene en bijzondere bijstand, kwijtschelding van gemeentelijke belastingen, een bijdrage aan sport en cultuur, en een kindpakket.
- **Individuele ondersteuning:** Gemeenten moeten maatwerk leveren en zich richten op individuele ondersteuning om mensen uit de armoede te helpen.
- **Voorkomen van armoede:** Beleid kan gericht zijn op het voorkomen van langdurige armoede, schulden en het bieden van perspectief aan inwoners.
- **Stimuleren van participatie:** Gemeenten moeten inwoners in staat stellen deel te nemen aan de samenleving, bijvoorbeeld via sport, cultuur en andere sociale activiteiten.
- **Eenvoudige aanvraagprocedures:** Gemeenten streven naar eenvoudige en toegankelijke aanvragen voor ondersteuning, waarbij de mogelijkheden voor het aanbieden van bijzondere bijstand per gemeente kunnen verschillen.
- **Betrekken van de doelgroep:** Het is belangrijk om inwoners, waaronder kinderen, jongeren en ouders, te betrekken bij de ontwikkeling en uitvoering van het beleid om oplossingen te vinden die aansluiten bij hun behoeften.

- Verbinden en samenwerken: Een effectieve aanpak vereist het verbinden van verschillende beleidsterreinen, het samenwerken met maatschappelijke instellingen en gemeenschappen en het benutten van ervaringskennis om het beleid en de dienstverlening te verbeteren. Zoals eerder vermeld, pakt de gemeente hierin een regierol.

Organisatie van de uitvoering

Ook ten aanzien van de uitvoering van de armoedeaanpak zijn eigen keuzes mogelijk. Gemeenten kunnen ervoor kiezen het beleid geheel of gedeeltelijk zelf uit te voeren en/of te beleggen bij uitvoeringsorganisaties en/of maatschappelijke partners.

Veel gemeenten kennen een breed palet aan collectieve voorzieningen (het zogenoemde voorliggend veld) waarvan de doelgroep naar behoefte vrij gebruik kan maken. Vooral de brede welzijnsinstellingen spelen hierin een belangrijke rol. Daarnaast beschikken gemeenten over individuele voorzieningen waarvan de doelgroep op basis van intake en/of indicatie gebruik maakt.

Qua rechtsvorm en positionering ten aanzien van de gemeenten, is een volgend onderscheid daarbij te maken: tussen uitvoeringsorganisaties en maatschappelijke partijen.

- Onder uitvoeringsorganisaties wordt hier verstaan gemeenschappelijke regelingen (ofwel verbonden partijen), die vallen onder de wet gemeenschappelijke regelingen (WGR). Dit is een juridische constructie die het mogelijk maakt voor overheden om samen te werken aan specifieke taken of projecten. Deze organisaties worden bestuurlijk aangestuurd door vertegenwoordigers van de gemeenten. Gemeenten zijn ook direct risicodragend voor de financiering van deze organisatie.
- Onder maatschappelijke partijen wordt hier verstaan alle bestuurlijke zelfstandige organisaties die direct of indirect een bijdrage leveren aan het gemeentelijke armoedebeleid. In een aantal gevallen ontvangen deze partijen hiervoor een vergoeding door middel van een subsidie, waarvoor periodiek verantwoording bij de gemeente wordt afgelegd.

Regierol gemeenten

De aanpak van armoede gebeurt in de meeste gevallen niet alleen door de gemeente zelf, maar door een breed palet van organisaties en/of initiatieven van burgers. In veel gemeenten is de betrokkenheid bij het armoedebeleid groot. Dit geeft voor de gemeenten in haar regierol een grote uitdaging.

Het is aan de gemeenten om maatschappelijke partijen op lokaal niveau een samenhangend beleid en aanpak tot stand te brengen (zie de handreiking De gemeente als regisseur). Hoewel subsidiëring van partijen deels de samenwerking zal sturen, hebben gemeenten voor een regisseursrol om lokale daadkracht te mobiliseren.

1.3. Onderzoek en methode

Binnen deze context heeft de Rekenkamer Woensdrecht het armoedebeleid nader onderzocht. De onderzoeksvraag luidt:

Op welke wijze geeft de gemeente Woensdrecht uitvoering aan het armoedebeleid en welke effecten treden daarbij op gezien vanuit de beleving van de doelgroep?

Deze onderzoeksvraag is vervolgens vertaald in een aantal deelvragen. Bij elke deelvraag is een normenkader opgesteld.

Onderzoeksdeelvragen	Normenkader
Context van het armoedebeleid	
• Wat zijn de actuele kerngegevens over Woensdrecht t.a.v. armoedeproblematiek? • Is de gemeente op de hoogte van de economische situatie van haar inwoners?	• Het college beschikt over actuele gegevens en is op de hoogte van de economische situatie van haar inwoners.
Beleidsuitgangspunten en totstandkoming	
• Wat is het armoedebeleid in de gemeente Woensdrecht? • Wat is de wettelijke opgave van gemeenten t.a.v. armoede? • Welke doelstellingen zijn vastgesteld i.h.b. doelstellingen boven op de wettelijke opgave?	• De gemeente beschikt over een actueel beleidskader dat is toegespitst op de doelgroep(en) en er zijn doelstellingen vastgesteld
Uitvoering beleid	
• Hoe is door de gemeente Woensdrecht het beleid vertaald in uitvoering? • In hoeverre zijn deze voorzieningen toegankelijk voor de doelgroep? • Wie zijn de belangrijkste partners? • Wat is de rolverdeling? • In hoeverre speelt de gemeente een centrale rol?	• De gemeente beschikt over maatregelen/voorzieningen die toegespitst zijn op de doelgroep(en) • Deze voorzieningen zijn voor de doelgroepen toegankelijk (d.w.z. makkelijk te vinden en er zijn geen drempels om er gebruik van te maken) • De voorzieningen dragen bij aan de doelstellingen van het armoedebeleid • Er is een vangnet van op elkaar ingespeelde organisaties die zich richten op het tegengaan

	van armoede waarin de gemeente een regierol vervult
Beleving en waardering armoedebeloid	
• Sluiten de doelen en daaruit vloeiende inspanningen en voorzieningen aan bij de hulpvragen en wensen van de inwoners uit de doelgroep?	• De inwoners uit de doelgroep zijn naar hun mening goed geholpen en in hun beleving zijn de maatregelen effectief.
Adaptiviteit van het beleid	
• Op welke wijze wordt het beleid gemonitord en resultaten gemeten? • Welke partijen zijn hierbij betrokken en hoe wordt de raad tussentijds geïnformeerd?	• Het proces van monitoring en meting is vastgelegd. • De gemeente heeft inzicht in bijdrage aan de doelstellingen van de samenwerkingspartners. • De gemeenteraad is in staat de uitvoering van het beleid en de besteding van de middelen te volgen.

NB: Ten aanzien van de onderzoeksvraag plaatst de rekenkamer de kanttekening dat over de uitvoering niet rechtstreeks met de doelgroep is gesproken. Uit onderzoeken bij andere gemeenten blijkt dat de respons over het algemeen zeer laag en daarmee weinig representatief is. In feite is elke situatie redelijk uniek. Zoals in de deelvraag is geformuleerd, zijn de ervaringen onder de doelgroep indirect verzameld tijdens een gezamenlijke sessie met de uitvoerders van de armoedeaanpak.

Onderzoeksaanpak

Globaal is het onderzoek als volgt uitgevoerd. In het voorjaar is een onderzoeksopzet opgesteld en voorgelegd aan het presidium. Vervolgens heeft een startgesprek plaatsgevonden en zijn door de rekenkamer diverse documenten ten aanzien van de regelingen en verordeningen opgevraagd en gekregen. Daarnaast zijn ook digitaal toegankelijke documenten geraadpleegd en is, Waar nodig, per mail door de betreffende beleidsambtenaar nog enige toelichting gegeven.

Vervolgens heeft een groepsinterview plaatsgevonden met medewerkers van de gemeente, BWI en ISD, met name gericht op de uitvoering, samenwerking en informatie-uitwisseling. In een breder groeps gesprek is gesproken met medewerkers in de uitvoering van verschillende maatschappelijke partijen. Dit gesprek ging vooral over de uitvoering en de afstemming daarbinnen, alsook de beleving onder de doelgroep. Een lijst met gesprekspartners is opgenomen in de bijlage.

Tot slot is er nog een aanvullend gesprek geweest met de beleidsmedewerker en zijn per mail nog aanvullende gegevens verstrekt.

Bij dit onderzoek zijn diverse interne en externe bronnen geraadpleegd. Te denken valt hier aan de websites van het Rijk ten aanzien van het nationaal programma Armoede en Schulden en Participatiewet, de websites van zowel gemeente, uitvoeringsorganisaties als maatschappelijke partners voor wat betreft informatie aan de doelgroep, de websites van het CBS, SCP, Nibud en waarstaatjegemeenten.nl als het gaat om de omvang van de opgave en de (digitaal toegankelijke) beleidsvisie Sociaal Domein 2025-2030 *“Iedereen blijft meedoen”*, het coalitieakkoord 2022-2026 *“Stabiel en daadkrachtig voor Woensdrecht”*, de verschillende programmabegrotingen en jaarrekeningen 2023-2025 gericht op het beleid en de monitoring ervan. Deze bronnen zijn via websites geraadpleegd medio november 2025.

Gedurende het onderzoek is ook gekeken naar vergelijkbare onderzoeken die door rekenkamers in andere gemeenten de afgelopen jaren zijn uitgevoerd.

Leeswijzer

In deze rapportage wordt in de achtereenvolgende hoofdstukken ingegaan op de verschillende deelvragen en elementen van het normenkader. In hoofdstuk 2 wordt gekeken naar het beleidsproces op het gebied van armoede en met de vraag of de gemeente beschikt over een actueel beleidskader voor de aanpak van armoede. In hoofdstuk 3 wordt verder ingegaan op de aanpak van armoede, om vast te stellen of de gemeente beschikt over een samenhangend stelsel van maatregelen en voorzieningen die toegespitst zijn op de doelgroep en bijdragen aan de doelstellingen van de aanpak. In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op de omvang en inzet van middelen en is de beleving en waardering van de armoedeaanpak onderzocht. In dit hoofdstuk worden de bevindingen van medewerkers geanalyseerd.

De ingekaderde teksten in dit rapport zijn ingebracht door medewerkers in de uitvoering naar aanleiding van de vraag welke ontmoeting hen het meest is bijgebleven.

Iemand komt binnen met heel veel schroom en in tranen. Na een goede ontvangst komt deze persoon los en ‘komt de hele riedel’. Als je eenmaal echt in contact bent dan is een belangrijke stap gezet.
--

2. Beleidsproces en regelgeving

In dit hoofdstuk zoomen we in op het beleidsproces van de gemeente Woensdrecht ten aanzien van het thema armoede. De rekenkamer wil daarbij vaststellen in welke mate de gemeente beschikt over een actueel beleidskader dat is toegespitst op de doelgroepen(en) en welke doelstellingen zijn vastgesteld.

2.1. Beleidsvisie sociaal domein

De gemeente Woensdrecht kent geen specifiek beleidsstuk over het thema armoede. Het thema maakt onderdeel uit van een bredere, overkoepelende visie op het Sociaal Domein.

Tot en met 2021 bestond er een meerjarig Beleidsplan Sociaal Domein samen met de Brabantse Wal gemeenten. Daarna werkte de gemeente Woensdrecht enkele jaren zonder een actueel meerjarige visie op het gebied van het sociaal domein.

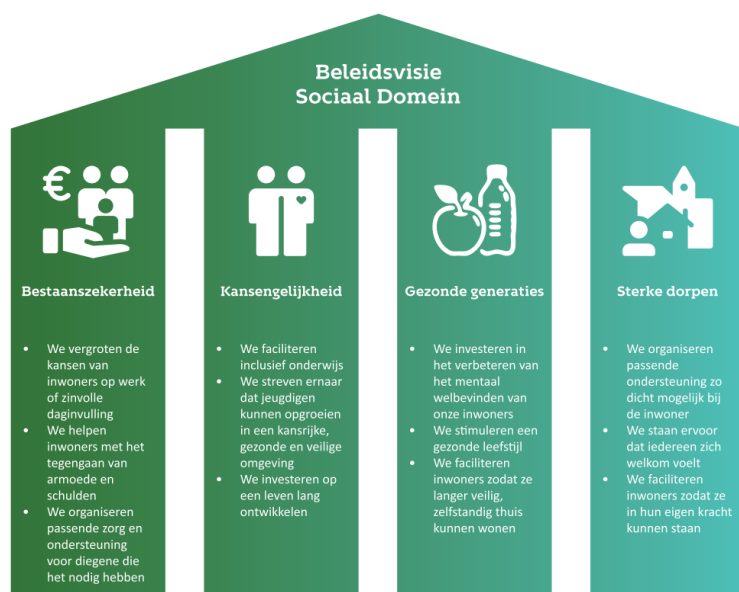
In 2023 heeft het college opdracht gegeven om zorg en ondersteuning zo dicht mogelijk bij het gewone leven ofwel in het netwerk van de inwoner te organiseren. Deze opdracht is programmatisch opgepakt en heeft de naam Vraagwijzer gekregen. Het doel van de Vraagwijzer is het vergroten van de samenredzaamheid van inwoners, het bevorderen van gezondheid en het verstevigen van de eigen regie van inwoners. Op dit moment wordt gewerkt aan de inrichting van de Vraagwijzer. Ook de gemeenten Bergen op Zoom en Steenbergen kennen beide hun eigen Vraagwijzer.

Het gemis van een overkoepelende visie en de vele ontwikkelingen die plaatsvinden binnen het sociaal domein, inclusief het opzetten van een Vraagwijzer, maakten dat er behoefte ontstond aan een overkoepelende visie die zich toespitst op de lokale uitdagingen waar Woensdrecht voor staat.

De visie is opgesteld door de ambtelijke organisatie in samenwerking met stakeholders in het armoededomein. De adviesraad sociaal domein en de commissie sociaal domein zijn geconsulteerd.

Met de Beleidsvisie Sociaal Domein 2025-2030 *“Iedereen blijft meedoen”*, waarin de pijler bestaanszekerheid is opgenomen (vastgesteld op 17 april 2025 door de gemeenteraad) beschikt de gemeente Woensdrecht weer over een actueel, meerjarige visie.

De visie steunt op vier pijlers (Bestaanszekerheid, Kansengelijkheid, Gezonde Generaties en Sterke Dorpen) die elk weer worden uitgewerkt in drie doelstellingen. Als rode draad door de visie loopt de opgave Vraagwijzer. Onder de pijler bestaanszekerheid valt de ambitie om inwoners te helpen met het tegengaan van armoede en schulden. Dit is vertaald in de wensen om te voorkomen dat inwoners die afhankelijk zijn van financiële steun hier stress van ondervinden, door onder andere de toegang laagdrempelig te houden en aanvragen te vergemakkelijken en zichtbaarheid van partners in de toegang te verbeteren.

Specifiek ten aanzien van armoede is in de visie te vinden: *In Woensdrecht helpen we inwoners die afhankelijk zijn van extra financiële ondersteuning naast inkomen uit werk of uitkering. We willen voorkomen dat inwoners stress ondervinden door financiële situaties. Samen met onze partners streven we ernaar dat de toegang tot financiële hulp laagdrempelig is. Bijvoorbeeld door het uitvoeren van vroegsignalering proberen we tijdig (problematische) schulden bij inwoners te voorkomen. Daarnaast zorgen we met onze minimaregelingen voor een stuk inkomensondersteuning. We streven ernaar dat iedere inwoner die in aanmerking komt voor dergelijke regelingenvoorzieningen, deze ook ontvangen. Dit willen we doen door aanvragen te vergemakkelijken en zichtbaarheid van partners in de toegang te verbeteren.*

Hoewel de pijler de titel bestaanszekerheid heeft meegekregen, gelijk aan de nieuwe definitie van armoede van het CBS, SCP en Nibud, is bovenstaande invulling vooral gericht op inkomensondersteuning en een goede toeleiding daarnaar. Andere elementen van bestaanszekerheid, zoals mee kunnen doen in de samenleving en een geschikt en betaalbaar dak boven je hoofd in een veilige en prettige omgeving vallen onder andere pijlers. Een integraal armoedebeleid gericht op de volle breedte van bestaanszekerheid ontbreekt daarmee.

2.2. Coalitieakkoord en programmabegroting

In het huidige coalitieakkoord 2022-2026 *“Stabiel en daadkrachtig voor Woensdrecht”* wordt in de inleiding ingegaan op de toenemende onzekerheid in het huidige tijdsgewricht, Onder meer de toegenomen inflatie raakt de inwoners diep in hun portemonnee. De gemeente verwacht dat daarmee een toenemende druk komt op de bijstandsverlening en armoedebestrijding. Uitgangspunt is en blijft dat niemand buiten de boot mag vallen. De gemeente stelt dat *zij trots is op het armoedebeleid en is voornemens deze ruimhartig voort te zetten*. Waar men dan specifiek trots op is en hoe deze ruimhartigheid zich vertaalt, wordt echter niet verder duidelijk gemaakt.

De wettelijke kaders en normen zijn bepalend voor het sociaal domein. Daarbij zijn onder andere in het coalitieakkoord en programmabegroting drie pijlers geformuleerd:

1. *We behouden wat met zorg en aandacht is opgebouwd. Er wordt onderhoud op het bestaande beleid gevoerd en er blijft voldaan worden aan wettelijke verplichtingen en kaders. Als blijkt dat het beter kan of moet, wordt er op verbetering ingezet.*
2. *Hulp en/of ondersteuning is slim verbonden. Op- en afschaling van hulp en/of ondersteuning wordt hiermee beter ingericht, niet alleen via gecontracteerde hulp en ondersteuning, maar ook met de inzet en waardering van sociale netwerken, ervaringsdeskundigen en burgerinitiatieven.*
3. *Samenwerken. Samenwerking levert een toevoeging aan de kwaliteit van ons lokale zorglandschap. Afspraken met partners zijn ondersteunend aan elkaar: het sociaal netwerk van onze inwoners, ingekochte maatwerkvoorzieningen en voorzieningen in de sociale basis.*

In de opeenvolgende Programmabegrotingen is het tegengaan van armoede en schulden opgenomen onder het product 1.3 *Werk en Inkomen*:

- We investeren op bekendheid van inkomensondersteunende voorzieningen door te communiceren via o.a. sociale media en we maken inwoners bewust van maatregelen die zij zelf kunnen nemen om het huishoudboekje op orde te houden;
- We voeren vroegsignalering uit in samenwerking met alle ketenpartners en zetten daarbij in op passende inkomensvoorzieningen.

De aanpak is hierbij vooral gebaseerd op vroegsignalering, toeleiding tot inkomensondersteuning en samenwerking met ketenpartners. Een verdere concretisering van de uitvoering ontbreekt.

De aanpak is vooral ingegeven door een financiële analyse van verschillende voorzieningen (zie hoofdstuk 4) en mogelijke aanpassingen op basis van budget over- of onderschrijdingen. Er ligt geen analyse van de samenstelling en kenmerken van de doelgroep aan ten grondslag.

2.3. Bevindingen rekenkamer

De gemeente Woensdrecht kent sinds het voorjaar 2025 weer een visie op het sociaal domein, waar onder de pijler bestaanszekerheid ingegaan wordt op de aanpak van armoede.

Positief is dat de gemeente een overkoepelende visie hanteert en kiest voor een lange termijnperspectief door de visie ook voor de volgende collegeperiode te laten gelden. In deze visie zijn ook de eerdergenoemde diverse aandachtsgebieden terug te vinden, zoals financiële en materiële steun, voorkomen van armoede, stimuleren van participatie, eenvoudige aanvraagprocedures en verbinden en samenwerken. Alleen een directe betrokkenheid van de doelgroep bij de ontwikkeling en uitvoering van het beleid ontbreekt.

De rekenkamer concludeert verder dat de visie beoogt een document te zijn waarin de doelstellingen voor de komende jaren zijn opgenomen. Deze doelstellingen zijn erg algemeen geformuleerd en wat de gemeente nu precies wil bereiken, wordt niet helder. Een uitwerking in een beleidsplan of actieplan en/of prestatie indicatoren ontbreekt. De stap die na de visie komt, zijn de regelingen en verordeningen, maar een tussenstap in de vorm van bijvoorbeeld een actieplan ontbreekt.

Met een eigen visie wil de gemeente ook inspelen op de lokale situatie. Echter, de rekenkamer constateert dat op het noodfonds armoedebeleid na, alle regelingen en verordeningen regionaal binnen ISD-verband zijn vastgesteld (zie hoofdstuk 3). Een voorafgaande analyse van doelgroepen, dorpen, wijken etc. in de gemeente is niet gemaakt.

Tot slot concludeert de rekenkamer dat de gemeente wel over een actuele visie beschikt over het hele sociaal domein, waar het armoedebeleid een onderdeel van uit maakt, maar dat dit vooral uitgewerkt is in de vorm van inkomensondersteuning en de toeleiding daarnaar. Een integrale kijk op een aanpak van armoede gericht op bestaanszekerheid ontbreekt.

3. Uitvoering

In dit hoofdstuk staan de bevindingen over de uitvoering. Daarbij gaat het om drie onderdelen: de toegang, de uitvoering en de samenwerking tussen de betrokken partijen. De rekenkamer wil daarbij vaststellen in welke mate de gemeenten beschikt over maatregelen/ voorzieningen die toegespitst zijn op de doelgroep(en), dat deze toegankelijk zijn en bijdragen aan de doelstellingen van de aanpak van armoede. Tevens wordt daarbij gekeken naar een vangnet van op elkaar ingespeelde partners en de regierol van de gemeente daarin.

Eerst wordt ingegaan op de regelingen en verordeningen die de gemeente kent op het gebied van de aanpak van armoede. Vervolgens wordt bekeken welke organisaties betrokken zijn bij de uitvoering van deze aanpak en hoe de onderlinge samenwerking werkt en wordt ervaren.

Tijdens de energiecrisis ging ik op huisbezoek bij een oude mevrouw. Zij zat binnen met winterjas en muts bij 14°.

3.1. Regelingen en verordeningen

De aanpak is uitgewerkt in een aantal regelingen/verordeningen, die door het de raad akkoord is bevonden en gepubliceerd. Deze regelingen en verordeningen richten zich vooral op financiële ondersteuning (minimavoorzieningen).

Regeling	Lokaal of regionaal
Bijzondere bijstand – vastgesteld maart 2025	Regionaal
Bijzondere bijstand alleenverdienersproblematiek gemeente Woensdrecht – vastgesteld sept 2024	Regionaal
Collectieve zorgverzekering voor minima Gemeente Woensdrecht – vastgesteld maart 2025	Regionaal
Eenmalige energietoeslag (2022 – 2023) -vastgesteld oktober 23 - verlopen	Regionaal
Verordening individuele inkomenstoeslag Participatiewet 2025 - vastgesteld 17 april 2025	Regionaal
Sociaal-culturele bijdrage voor minima – vastgesteld augustus 2016 NB sinds de vaststelling zijn bij deze regeling de inkomensgrens als ook de referteperiode aangepast.	Regionaal
MPSK-regeling (regeling ter bevordering van maatschappelijke participatie van schoolgaande kinderen) - vastgesteld maart 2022	Regionaal
Verordening Individuele studietoeslag Participatiewet – vastgesteld febr. 2022. Doelgroep zijn studenten die een beperking hebben die zodanig is dat het lastig is om naast de studie te werken.	Regionaal
Noodfonds armoedebelid – vastgesteld 30 nov 2017, Het noodfonds (E 15.000) heeft tot doel inwoners van de gemeente Woensdrecht die in een acute en schrijnende financiële noodsituatie verkeren financiële ondersteuning te verlenen.	Lokaal

Een aanzienlijk aantal van bovengenoemde regelingen is nog onlangs in 2025 opnieuw vastgesteld of bijgesteld. Daarmee beschikt de gemeenten over een actuele set aan verordeningen.

Bovenstaand overzicht is redelijk standaard, conform de doelstellingen van het Rijk en vergelijkbaar met andere gemeenten. Zoals eerder opgemerkt is het merendeel van deze verordeningen regionaal vastgesteld en wordt het uitgevoerd door ketenpartners.

3.2. Gemeentelijke uitvoeringsorganisaties

Volgens de website laat de gemeente Woensdrecht de meeste taken op het gebied van participatie (werk en inkomen) uitvoeren door een drietal uitvoeringsorganisaties, te weten:

- Werkvoorzieningsschap WVS-groep
- Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Brabantse Wal
- Brede Welzijnsinstelling (BWI)

WVS en ISD zijn gemeenschappelijke regelingen (verbonden partijen). Dit is een juridische constructie die het mogelijk maakt voor overheden om samen te werken aan specifieke taken of projecten. ISD is de uitvoeringsorganisatie voor inkomensondersteunende maatregelen voor de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen en Woensdrecht. Het bestuur van ISD wordt gevormd door wethouders uit de deelnemende gemeenten.

BWI is een zelfstandige stichting, die zich als het gaat om armoedeaanpak vooral richt op hulp, het meekijken en meedenken. Als zodanig is BWI geen uitvoeringsorganisatie, maar speelt wel een belangrijke rol bij vroegsignalering, informatie en verwijzing.

Andere gemeenschappelijke regelingen die betrokken zijn bij de uitvoering van de armoedeaanpak zijn de Belastingssamenwerking West-Brabant als het gaat om kwietschelding gemeentelijke belastingen, GGD West-Brabant, actief op o.a. psychosociale hulp in de vorm van een wijk-GGD-er, als ook indirect het Regionaal Bureau Leerplicht en Meldpunt Crisiszorg West Brabant.

De gemeente zelf kent wel een gebiedsteam die vroegsignalering uitvoert. Het gaat daarbij dan vooral om zaken als crisis (uithuiszetting, kinderen), incidentele of kleine schulden of recidive. Bij de uitvoering van vroegsignalering wordt weer nauw samengewerkt met ISD, BWI en WijZijn (m.n. bij recidive).

3.3. Betrokken maatschappelijke partijen

Naast de eerdergenoemde uitvoeringsorganisaties zijn er nog diverse maatschappelijke partijen in de gemeente actief op het gebied van armoede. In het totaal zijn er meer dan 50. In onderstaand overzicht wordt vooral ingegaan op partijen die in de uitvoering in de vorm van ondersteuning of vergoedingen betrokken zijn bij de armoedeaanpak. Hoewel ook andere organisaties direct of indirect een waardevolle bijdrage leveren aan de aanpak van armoede van de gemeente, worden deze in dit overzicht verder buiten beschouwing gelaten. Te denken valt dan aan zorgverzekeraars, woningcorporaties, scholen, kerkelijke organisaties, politie, banken etc.

Participatie en ondersteuning

Deze partijen hebben naast de armoedeaanpak ook diverse taken op het gebied van participatie en ondersteuning in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en/of de Wet langdurige zorg (Wlz):

- Brede Welzijnsinstelling – Startpunt Grip op Geld (BWI) biedt onder meer hulp bij aanvragen van o.a. bijzondere bijstand, toeslagen, belastingaangiften, het ordenen van administratie en vragen over kwijtschelding van gemeentelijke belastingen. BWI denkt ook mee over het overstappen van energieleverancier of zorgverzekeraar en levert indien mogelijk een budgetcoach. BWI maakt bij dit aanbod gebruik van een groot aantal vrijwilligers/ervaringsdeskundigen. Hiermee is de hulpverlening laagdrempelig.
- WijZijn is een brede organisatie voor maatschappelijk welzijn, actief in tien gemeenten in West-Brabant en Tholen. In de gemeente Woensdrecht komt WijZijn vooral in beeld bij complexe problematiek waar individuele voorzieningen geboden worden (Grip op Geldzaken en Bureau Sociaal Raadslieden).
- MEE West-Brabant biedt onafhankelijke cliëntenondersteuning bij leven met een beperking in het kader van de Wet Langdurige Zorg (Wlz). Tevens biedt MEE Werkfit-trajecten aan ter ondersteuning van cliënten richting betaald werk.

Overige organisaties

Hieronder vallen zelfstandig opererende stichtingen en fondsen die hun eigen (soms landelijk of provinciale) richtlijnen kennen. Dit betekent dat de gemeente niet de inkomensgrenzen en vergoedingen bepaalt. Er wordt wel geprobeerd zoveel mogelijk hierover af te stemmen. Van gemeenten wordt verwacht dat zij samenwerken met lokale fondsen en stichtingen in het

kader van een decentralisatie-uitkering voor armoede onder jeugd, die het Rijk sinds 2017 beschikbaar stelt.

Kenmerkend van deze fondsen is dat zij vrijwilligers inzetten, die veelal achter de voordeur komen van gezinnen die financiële zorgen hebben. Daarnaast leveren zij over het algemeen alleen een bijdrage aan deze gezinnen in de vorm van natura en niet in geld.

- Stichting Leergeld (Woensdrecht, Bergen op Zoom, Steenbergen) heeft als doel om kinderen te laten meedoen op het gebied van onderwijs, sport, cultuur en welzijn. Inwoners kunnen zelf een aanvraag indienen, die ook door de stichting zelf worden afgehandeld. Informatie over Stichting Leergeld wordt vooral gedeeld via de schoolgidsen.
- Het Jeugdsportfonds en cultuur richt zich, zoals de naam al zegt, vooral op deelname aan sport en cultuur. Aanvragen verlopen via diverse kanalen, zoals scholen, gebiedsteams, buurtcoaches of Stichting Leergeld. Het fonds betaalt in de meeste gevallen de contributie of het lesgeld. Het netwerk van fondsen is in het hele land actief. Grotere gemeenten hebben meestal een zelfstandig fonds en kleinere gemeenten kunnen zich aansluiten bij een provinciaal fonds.
- Stichting Voedselbank Goed Ontmoet (Woensdrecht, Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Steenbergen, Tholen) verstrekt van voedselpakketten aan mensen die niet voldoende geld hebben voor een gezonde maaltijd. Klanten worden geholpen door ze te verwijzen naar instanties die zich bezighouden met armoedebestrijding en schuldhulpverlening

Geconstateerd kan worden dat er veel organisaties actief zijn op het gebied van armoedeaanpak echter zijn het er niet specifiek meer of minder in vergelijking met andere gemeenten.

3.4. Afstemming tussen uitvoerders en maatschappelijke partners

De “klantreis”

Het merendeel van mensen met (dreigende) schulden komt in aanraking met de aanpak van armoede via BWI of ISD, waarbij de rol van BWI is vooral het meedenken, meekijken en ondersteunen, terwijl de rol van ISD is de uitvoering van de regelingen en verordeningen. Ook kunnen mensen in aanraking komen met de armoedeaanpak via het brede scala aan andere aangesloten maatschappelijke organisaties.

Vroegsignalering speelt bij de toegang een belangrijke rol. Bij een betalingsachterstand van één maand worden mensen gemeld bij de procesregisseur van de gemeente, die vervolgens deze personen of gezinnen doorstuurt naar BWI, waar de ontstane situatie verder bekeken wordt. Mensen kunnen zich ook zelf rechtstreeks melden.

Het streven is telkens om zoveel mogelijk een warme overdracht te regelen. Er zijn daarbij geen formele werkprocessen, maar afstemming en samenwerking verloopt vooral via de korte lijntjes die er tussen de verschillende partijen zijn. De meeste uitvoerders kennen elkaar goed en zitten ook allen in het gemeentehuis. Voor ISD geldt dat dit alleen op afspraak is. De kleinschaligheid van zowel de gemeente als betrokken organisaties, lijkt hier in zijn voordeel te werken, maar kan ook kwetsbaar zijn, aangezien uitvoering en afstemming belegd is bij een klein aantal personen.

Afstemming

Op verschillende niveaus vindt periodieke afstemming plaats tussen de gemeenten, de uitvoerders en maatschappelijke partijen:

- Tussen de gemeente en ISD vindt maandelijks beleidsoverleg plaats. Dit overleg is vooral gericht op ontwikkelingen op het gebied van armoede en de uitvoering van de aanpak op regionaal niveau, maar ook de lokale aanpak komt in dit overleg aan de orde.
- Het armoedeoverleg is eveneens een overleg gericht op de afstemming in aanpak, maar dan op lokaal niveau. Aan dit kwartaaloverleg nemen deel de beleidsmedewerker en procesregisseur van de gemeente en medewerkers van BWI, WijZijn, MEE en de onafhankelijke cliëntenondersteuning, geregeld vanuit de KBO.
- In de uitvoering vindt aan de regietafel op casusniveau afstemming plaats tussen de betrokken uitvoerders. Welke uitvoerders/partijen hierbij aansluiten hangt af van de specifieke casus.

Daarnaast zijn er nog diverse initiatieven in het veld binnen de gemeente. Onder het credo Samen tegen Armoede werd eind 2015 op initiatief van de gemeente Woensdrecht een pact gesloten waar uiteindelijk ruim 50 partijen zich bij aansloten, bestaande uit onder meer de bovengenoemde maatschappelijke partijen, aangevuld met onderwijsinstellingen, sportverenigingen, kerkelijke instellingen, zorgverzekeraars en woningstichtingen. Gedurende tweeënhalf jaar kwamen partijen met enige regelmaat bijeen. Met dit initiatief werd beoogd om meer bekendheid te geven aan voorzieningen en afstemming in de aanpak, waardoor er meer bekendheid is ontstaan en de aanpak om in een vroeg stadium hulp te bieden is

verbeterd.

Over de huidige status van het Armoedepact bestaat een wisselend beeld. In 2018 is een slotbijeenkomst georganiseerd, met enkele suggesties om het armoedepact op een andere wijze voort te zetten en in ieder geval de regietafels en vroegsignalering te continueren om zo te voorkomen dat mensen buiten de boot vallen. Echter, in de gesprekken op zowel beleids- als uitvoerend niveau wordt er vanuit gegaan dat door corona de bijeenkomsten niet voortgezet zijn en de draad daarna niet meer is opgepakt.

3.5. Beleving samenwerking tussen uitvoerders en partners

In de ogen van de uitvoerende medewerkers verloopt de samenwerking tussen de verschillende organisaties goed. De bereidheid tot samenwerken is groot, mede omdat men elkaar kent. Op casusniveau werkt de regietafel, waar partijen op afroep door de gemeente bijeen geroepen worden, zeer goed. De gemeente wordt vooral gezien als flexibel en vooruitstrevend, ofwel “er kan bij Woensdrecht best veel”. Als sterk punt wordt ook gezien dat BWI werkt met vrijwilligers, wat de instap laagdrempeliger maakt.

Minder tevreden zijn de medewerkers over wettelijke en regeltechnische belemmeringen (AVG en eigen procedures per organisatie), waardoor realiseren van maatwerk ondergeschikt lijkt te worden aan regels. Ook blijft het werken op verschillende locaties lastig, vooral het ISD in Bergen op Zoom, wat voor cliënten een te hoge drempel is. De vroegere dynamiek van het ‘Armoedepact’ wordt gemist. Ook samenwerking met, deels verschillend werkende bewindsvoerders, kost moeite.

Het pakket aan voorzieningen wordt al behoorlijk compleet ervaren. In het bijzonder vallen het Noodfonds en indertijd ruimte toepassing van de energietoeslag erg goed. De aanwezige ruimte voor een persoonlijke benadering met direct contact is cruciaal. Ook de fysieke aanwezigheid van ondersteuners vanuit de bibliotheek en het klantcontactcentrum van de ISD voegen toe aan het stelsel.

Wat opvalt is een sterk ontwikkelde ondersteuning van kinderen en jeugd en hun gezinnen, minder voor 65+ en alleenstaande volwassenen. Nog steeds wordt een verborgen groep niet bereikt, dit mag sterker. Sturing met doorzettingskracht op cruciale ontwikkeling vanuit (nieuw) beleid mag echt sterker; te denken valt aan outreachende aanpak, werkverdeling in het voorliggende veld, vroegsignalering, werken vanuit één-loket en Vraagwijzer. Een monitor met resultaten ontbreekt nog.

Iemand komt angstig binnen. Hij toont zich bang voor een vermaning. Na het gesprek gaat hij blij en opgelucht naar buiten. Er was geen vermaning maar een oplossing.
--

3.6. Bevindingen rekenkamer

De gemeente beschikt over een set aan standaardregelingen die over het algemeen in regionaal verband zijn vastgesteld. Een aanzienlijk aantal daarvan is in 2025 nog geactualiseerd of zijn in de loop der jaren nog aangepast.

De uitvoering van de armoedeaanpak van de gemeente is voor een groot deel belegd bij uitvoeringsorganisatie ISD en BWI. Op basis van vroegsignalering zijn mensen met een mogelijk schuldenprobleem, snel in beeld en worden doorgeleid naar BWI. Door de inzet van vrijwilligers is de ondersteuning van BWI laagdrempelig.

Hoewel er vele partijen zijn, die zich met armoede en schulden bezighouden, weten de partners elkaar goed te vinden en is de bereidheid tot samenwerking, maar zeker ook is het commitment van de individuele medewerkers van de organisaties, groot. Wellicht speelt de relatieve kleinschaligheid van de gemeente en de verschillende ketenpartners hier een positieve rol in. Anderzijds zijn er wel zo veel loketten en ingewikkelde websites, waardoor een deel van de doelgroep het overzicht verliest.

Het pakket aan voorzieningen wordt als behoorlijk compleet ervaren, maar blijft het voor gezinnen met deze hulp nog steeds moeilijk om rond te komen. De aandacht voor 65+ en alleenstaande volwassenen (de verborgen groepen) mag worden vergroot volgens de partners.

Minder tevreden zijn de partners over de verscheidenheid aan regels, zowel wettelijk als per organisatie, die een goede samenwerking en het bieden van maatwerk belemmeren. Ook worden de inspirerende bijeenkomsten van het Armoedepact gemist.

De rekenkamer concludeert dat de gemeente beschikt over diverse maatregelen en voorzieningen, die in de ogen van uitvoerders als compleet worden ervaren. In tegenstelling wat beoogd werd met een lokale visie, zijn de meeste verordeningen regionaal vastgesteld, wat op zich logisch voortvloeit uit het feit dat de uitvoering belegd is bij een gemeenschappelijke regeling. Niet vast te stellen is of daarmee deze voorzieningen voldoende zijn toegespitst op de doelgroepen(en) binnen de gemeente.

De rekenkamer constateert tevens dat er een goed samenspel is van samenhangende organisaties. Dit samenspel is vooral gebaseerd op korte lijntjes en dat men elkaar kent en weet te vinden. De kanttekening daarbij is wel daarmee de afstemming en samenwerking kwetsbaar is. Hoewel er een subsidierelatie is met diverse partijen, vult de gemeenten de regierol vooral in als facilitator.

4. Effecten en doeltreffendheid

Dit hoofdstuk analyseert de effecten van de aanpak: in welke mate worden de doelen bereikt? Kanttekening daarbij is dat eerder geconstateerd is, dat concrete doelen ontbreken en dit dus alleen indirect en bij benadering kan worden bepaald.

De rekenkamer wil daarbij vaststellen wat het bereik is van de ingezette instrumenten en middelen en in welke mate de doelgroep zich geholpen voelt en de maatregelen effectief zijn. Tot slot dient het proces van monitoring en meting te worden vastgesteld en de mate waarin de gemeenteraad in staat is de uitvoering van de aanpak en de besteding van de middelen te volgen.

4.1. Bereik en monitoring

De meest recente cijfers van het CBS betreffende armoede dateren uit 2023. Conform de definitie van het CBS leefden in 2023 3,9% van de huishoudens in de gemeente Woensdrecht in armoede.

Omvang van de doelgroep

Recentere gegevens op basis van deze definitie zijn er niet. De gemeente heeft zelf ook geen eigen data over de omvang van de doelgroep, maar baseert zich op de gegevens die door het CBS verstrekt worden op de website [waarschaatjegemeente.nl](https://www.waarschaatjegemeente.nl) waarbij de gemeente over het jaar 2024 vergeleken wordt met gemeenten in dezelfde inwonersklasse (<25.000).

	Woensdrecht	<25.000 inw.
Personen met bijstandsuitkeringen (per 1000 inw.)	20	18
Huishoudens met bijstandsuitkeringen (%)	2,90%	2,50%
Werkloosheid (%)	3,10%	3,00%
Bijstand gerelateerde uitkering vanaf AOW-leeftijd (per 1000 inw)	5,4	5,3
Alleenstaanden met bijstandsuitkering (%)	6	5,1
Totaal re-integratievoorzieningen (per 1000 inw van 15-74 jaar)	12,1	14,1

De bovengenoemde aantallen en percentages zijn de afgelopen jaren vrij stabiel. Slechts in 2020 waren er meer personen per 1000 inwoners in de bijstand. De werkloosheid is de afgelopen jaren wel gedaald.

Bovenstaand overzicht laat geen eenduidig beeld zien. Over het algemeen wijken de cijfers van de gemeente Woensdrecht niet substantieel af van andere gemeenten in dezelfde

inwonersklasse.

De gemeente geeft daarbij aan dat de cijfers van het CBS niet in alle gevallen even betrouwbaar zijn. Als belangrijkste reden wordt gegeven het grensverkeer van zowel wonen als werken, die de statistieken erg beïnvloeden.

Bereik

Uit gegevens, aangeleverd door de gemeente is het gebruik van een aantal minimavoorzieningen over de afgelopen jaren af te lezen:

Minimaregeling	2020	2021	2022	2023	2024
Bijzondere bijstand	186	187	170	276	208
Energietoeslag	0	0	946	763	53
Inkomenstoeslag	130	122	127	134	140
Sociaal culturele bijdrage	25	23	27	36	36
TOZO	343	139	1	0	0
Totaal	684	471	1271	1209	437

Om het bereik te kunnen vaststellen, in de zin van het aandeel ten opzichte van de totale doelgroep, zijn er echter geen exacte cijfers van de omvang van de doelgroep per regeling. Voor de meeste voorzieningen gelden een inkomenstoets en vermogenstoets. Daarnaast zijn voor enkele voorzieningen ook aanvullende voorwaarden, verbruik eigen risico, een medische beperking of al gemaakte noodzakelijke kosten, zoals bij de bijzondere bijstand.

De gegevens kunnen slechts indicatief afgezet worden tegenover het eerder aantal huishoudens van 390 (3,9%) die volgens het CBS in 2023 in armoede leefden in Woensdrecht. Daarmee zou het bereik bijvoorbeeld bij de inkomenstoeslag op 34% liggen en van de bijzondere bijstand op 71%. Aangezien deze voorzieningen sterk afhankelijk zijn van persoonlijke omstandigheden, is verder niet te zeggen of dit bereik relatief hoog of laag is.

Voor de energietoeslag geldt een inkomen van 120% van het minimum. Volgens het CBS bedroeg dit over de periode 2019-2021 8,6% van de huishoudens, dus ongeveer 860 huishoudens. Met 946 in 2022 resp. 763 verstrekking in 2023, zou hiermee het bereik op gemiddeld 100% liggen.

De gemeente is zich ervan bewust dat het bereik van de voorzieningen niet volledig is. Zo bleek bij de uitvoering van de motie cadeau in 2024 dat diverse huishoudens zich meldden, die verder niet bij de gemeente, BWI of ISD bekend waren. Zaken als schaamte, taal of wantrouwen n.a.v. de toeslagenaffaire spelen daarbij een rol.

Zowel ISD als BWI leveren periodiek gegevens aan bij de gemeente en dit wordt besproken in het armoede-overleg. In een bijlage is een voorbeeld opgenomen van de wijze waarop BWI aan de gemeenten rapporteert.

4.2. Budgetten

Regelingen

Alle kosten voor de diverse regelingen vallen onder het programma 1.3 Werk & Inkomen. In onderstaande tabel, aangeleverd door de financiële afdeling van de gemeente, wordt een overzicht gegeven van de opgenomen budgetten:

	2021	2022	2023	2024	2025
Participatieregelingen	€ 265.943	€ 314.351	€ 314.351	€ 344.908	€ 394.984
Schuldhulpmiddelen	€ 57.400	€ 50.000	€ 50.000	€ 78.883	€ 65.000
Energiearmoede	€ -	€ 1.044.695	€ 1.030.300	€ 26.140	€ -
Bijzondere bijstand	€ 186.000	€ 186.000	€ 242.560	€ 202.780	€ 296.537
Inkomenstoeslag	€ 45.600	€ 45.600	€ 45.600	€ 45.600	€ 87.236
Studietoeslag (geboekt onder BUIG)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Sociaal culturele bijdrage	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Collectieve zorgverzekering	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 125.000

Wat opvalt is dat de budgetten voor participatieregelingen en bijzondere bijstand een stijgende trend kennen. Dit is een bewuste keuze van de gemeente. De regelingen kennen geen budgetplafond, het gaat immers om een recht op een verstrekking. Aangezien bij een aantal regelingen het aantal verstrekkingen beperkt is, kunnen zowel de aanvragen als de toe kennen bedragen sterk schommelen. De wet van de grote getallen werkt hier niet. Er wordt dan ook vooral op basis van een langjarige trend begroot en waar nodig, aangepast. Daarbij wordt gekeken naar structurele en incidentele trends.

In ieder kwartaal worden de uitgaven gemonitord. Over het algemeen wordt meer uitgegeven dan begroot en wordt dit opgevangen binnen het totaalprogramma 1 Sociaal Domein.

Over het jaar 2024 liet het product 1.3 Werk en Inkomen een negatief resultaat zien. Een verklaring hiervoor is dat door het sluiten van de Wsw er meer inwoners, met name met een verminderd arbeidsvermogen, vallen onder de Participatiewet. Ook de kosten inzake de motie cadeau in december 2024 zijn hierop geboekt.

Anderzijds liet in 2024 het budget minimabeleid een overschot zien. Naar aanleiding van het

vast te stellen beleidsplan schuldhulpverlening wordt gezien of het proces vroegsignalering moest worden herijkt. Deze herijking moet nog plaatsvinden. De gereserveerde middelen voor vroegsignalering zijn daarom in 2024 niet uitgegeven en zijn vrijgevallen. Ook is er minder beroep gedaan op het noodfonds.

Subsidies

De Voedselbank ontvangt van de gemeente een subsidie. Stichting Jeugdfonds Sport en Cultuur ontvangt een bedrag op basis van een samenwerkingsovereenkomst. Stichting Leergeld ontvangt een gemeentelijke bijdrage (via de ISD) omdat zij de MPSK-regeling (maatschappelijke participatie schoolgaande kinderen) uitvoert.

	2021	2022	2023	2024	2025
Voedselbank	€ 5.000	€ 5.000	€ 8.839	€ 10.808	€ 10.808
JFSC	€ 16.665	€ 16.665	€ 16.665	€ 16.665	€ 16.665
St. Leergeld t.b.v. MPSK-regeling	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000	€ 35.000
(Aantal aanvragen)	-70	-71	-94	-77	(55 t/m juni)

Voor de verantwoording van de besteding van deze subsidies gelden de bepalingen van de algemene subsidieverordening van de gemeente.

4.3. Ervaringen doelgroep

Zoals in de inleiding is vermeld, heeft de rekenkamer niet direct gesproken met de doelgroep, maar is de beleving onder de doelgroep opgehaald bij de uitvoerende medewerkers.

In de ogen van uitvoerend medewerkers is de doelgroep vooral tevreden over het ondersteuningspakket zelf. Er zijn veel voorzieningen die goed passen. Het direct contact met de ondersteuner valt vaak goed. Vooraf is de drempel hoog, achteraf bleek deze hoge drempel niet nodig. Wat opvalt is dat vanuit de samenleving ook burgers en verenigingen steun leveren. Ook lotgenotencontact is voor een deel van de doelgroep helpend.

Ondanks alle hulp blijft het nog steeds moeilijk om rond te komen; de financiële steun mag voor een deel van de doelgroep echt nog wel meer zijn. Het aanvragen van financiële voorzieningen valt niet altijd mee. Het begint al met 'waar moet ik zijn', vaak op meerdere adressen. Verder stuiten mensen op onduidelijke websites, veel ingewikkelde formulieren met moeilijke taal, lange wachttijden en steeds weer dezelfde informatie invullen enzovoorts.

Ten aanzien van de twee belangrijkste uitvoerders, BWI en ISD, wordt vooral de mensgerichte benadering van de BWI, met vele vrijwilligers, zeer gewaardeerd. ISD wordt ervaren als regelgeving gericht. Ook het reizen naar het ISD-kantoor in Bergen op Zoom kost voor velen veel moeite.

4.4. Bevindingen rekenkamer

Geconstateerd wordt dat de gemeente geen volledig beeld heeft van de doelgroep. De gemeente is daarbij afhankelijk van de cijfers van het CBS, die naar de mening van de gemeente niet altijd even betrouwbaar zijn.

De gemeente beschikt wel over gegevens van het gebruik van de verschillende regelingen. Deze worden aangeleverd door BWI en ISD. De gemeente heeft zicht op het gebruik van de diverse regelingen en kan de ontwikkelingen daarin goed volgen.

Aangezien de regelingen geen budgetplafond kennen en sterk kunnen fluctueren, wordt begroot op basis van meerjarige trends. Zoals eerder is vermeld, is er geen onderbouwing van budgetten op basis van analyses van de doelgroep.

Over het algemeen vinden er overschrijdingen plaats, die per kwartaal aan de gemeenteraad worden gerapporteerd. Deze overschrijdingen worden binnen het programma Sociaal Domein opgevangen.

Het is moeilijk te bepalen in welke mate de aanpak de doelgroep bereikt. Veel voorzieningen kennen specifieke toetsen of voorwaarden die sterk individueel bepaald zijn. Van de energietoeslag is wel te concluderen dat hier in relatie tot de doelgroep vrijwel volledig gebruik is van gemaakt. Het is bij de gemeente bekend dat huishoudens door onder andere schaamte of wantrouwen geen gebruik willen maken van voorzieningen.

De uitvoerende medewerkers zijn van mening dat de doelgroep over het algemeen tevreden is over het ondersteuningspakket. De mensgerichte benadering, met veel vrijwilligers van de BWI wordt zeer gewaardeerd. De ISD wordt als meer regelgeving gericht ervaren en is letterlijk meer op afstand. Een toegang in het gemeentehuis, zoals ook de andere maatschappelijke partners hebben, zou een verbetering zijn.

Na een langlopende ondersteuning van iemand met alcohol- en relatieproblemen ontving ik een doos Merci-chocolade. Het vertrouwen in en vervolgens regie op het

leven werd langzaam gewonnen. Het traject werd nu afgesloten.

5. Bestuurlijke reactie

Rekenkamer gemeente Woensdrecht
Postbus 24
4630 AA HOOGERHEIDE

Uw kenmerk
Zaaknummer
Onderwerp Bestuurlijke reactie Rekenkameronderzoek 'Armoede in Woensdrecht'
Datum 31 maart 2026
Bijlagen

Geachte leden van de Rekenkamer,

Het college van burgemeester en wethouders bedankt de Rekenkamer Woensdrecht voor het uitgevoerde onderzoek naar de armoedeaanpak. Het rapport geeft een gedegen en herkenbaar beeld van de huidige praktijk en biedt waardevolle aanknopingspunten voor bestuurlijke reflectie en verdere doorontwikkeling.

Tegelijkertijd wil het college enkele belangrijke nuancerings meegeven die in de bestuurlijke conceptrapportage (19 januari 2026) onvoldoende waren verwerkt, maar wel essentieel zijn voor een juiste duiding van conclusies en aanbevelingen.

1. Waardering voor de uitvoering én kanttekeningen bij methodiek

Het college herkent de constatering dat Woensdrecht beschikt over een betrokken en goed functionerend netwerk van uitvoerende partners. De korte lijnen tussen gemeente, ISD Brabantse Wal, BWI en maatschappelijke organisaties vormen een duidelijke kracht. De inzet van vrijwilligers en de mensgerichte benadering dragen zichtbaar bij aan ondersteuning van inwoners.

Het college plaatst echter een belangrijke kanttekening bij het feit dat inwoners zelf niet zijn bevestigd. Hoewel dit methodisch uitdagend is, acht het college dit perspectief essentieel voor het kunnen beoordelen van de beleving, toegankelijkheid en effectiviteit van de aanpak. Conclusies over ervaren hulp en effectiviteit zijn daardoor niet objectief gevalideerd. We vinden dat belangrijk en gaan bezien hoe dit duidelijk kan worden. Hierbij kan gedacht worden aan een systematische en transparante manier om het inwonersperspectief structureel te betrekken, zodat signalen uit de praktijk daadwerkelijk worden vertaald naar beleidsverbeteringen.

Daarnaast wijst het college op bekende beperkingen in beschikbare data, zoals verschillen tussen CBS-bronbestanden en regionale data, en juridische kaders

Postadres
Postbus 24
4630 AA Hoogerheide
Gemeentehuis
Huijbergseweg 3
4631 GC Hoogerheide
Telefoon 14 01 64
Fax 0164 61 63 31
www.woensdrecht.nl
gemeente@woensdrecht.nl

Bankrelatie
Biccode: BNGHNL2G
IBANcode: NL63BNGH0285009664
t.n.v. gemeente Woensdrecht
K.v.K.-nummer
20164797
BTW-nummer
NL8053.29.456.B.02

De groene gemeente op de

BrabantseWal

rondom datatoegang. Verschillen in databronnen kunnen nu de indruk wekken dat de gemeente onvoldoende zicht heeft op de doelgroep, terwijl het veelal gaat om beperkingen in landelijke registratiesystemen of bevoegdheden. ISD en BWI beschikken binnen die kaders over relevante stuurinformatie. Het college acht een genuanceerde weergave hiervan belangrijk. Niet iedereen die in armoede leeft meldt zich; we erkennen dat er een verschil is tussen registratiedata en ervaring, maar dat is landelijk een probleem.

2. Armoedeaanpak versus bredere opgave bestaanszekerheid

Het college onderschrijft de centrale analyse dat bestaanszekerheid breder is dan de huidige armoedeaanpak. Waar het armoedebeleid vooral gericht is op inkomensondersteuning, schuldhulpverlening, vroegsignalering en minimaregelingen, omvat bestaanszekerheid daarnaast domeinen zoals werk, wonen, gezondheid, onderwijs, leefomgeving, sociale basis en participatie.

De huidige Beleidsvisie Sociaal Domein 2025 - 2030 benoemt deze bredere benadering, maar is een kaderstellend koersdocument en geen uitvoeringsplan.

Het college vindt het daarom belangrijk om een onderscheid te maken tussen:

- Brede maatschappelijke duiding van bestaanszekerheid (waarvoor de gemeente maar beperkt formele bevoegdheden heeft, bijv. inkomen, loonontwikkeling, huurprijsregulering).
- De operationele reikwijdte van gemeentelijk armoedebeleid (Participatiewet, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, lokale minimaregelingen, sociale basis).

3. Regionale uitvoering en organisatiecontext

De uitvoering van armoede- en schuldhulpverlening is ingebed in regionale samenwerking. Verschillen tussen gemeenten binnen het ISD-gebied bestaan maar zijn zeer beperkt en zijn vaak het gevolg van bewuste bestuurlijke keuzes. Uniformiteit is niet altijd haalbaar of wenselijk.

De positie van ISD en BWI vraagt eveneens om context. ISD is een uitvoeringsorganisatie die de opdracht heeft om lokaal vastgesteld beleid uit te voeren, zij zijn daarom voor specifiek met elkaar afgesproken dienstverlening aanwezig in onze gemeente. De BWI verleent aanvullende laagdrempelige ondersteuning. Het ontbreken van deze duiding in de bestuurlijke conceptrapportage leidt tot een ongenueanceerd beeld van de lokale situatie.

4. Bestuurlijke keuzes en beleidsmatige doorontwikkeling

Het college beschouwt het rapport als een waardevolle uitnodiging om scherper richting te kiezen. Daarbij kunnen de aanbevelingen behulpzaam zijn.

5. Doelstellingen, monitoring

Het college neemt de constatering over dat doelstellingen scherper en meetbaarder kunnen worden geformuleerd. Monitoring en rapportage moeten worden versterkt.

In lijn met de interne voornemens kan daarbij gedacht worden aan een compactere set indicatoren, die vooral helpt om ontwikkelingen inzichtelijker

te maken en gericht te kunnen sturen, zonder dat dit leidt tot onnodige administratieve belasting.

Deze systematiek wordt waar mogelijk gekoppeld aan dashboards van ISD en BWI. Hiermee ontstaat duurzaam zicht op uitvoering en effectiviteit.

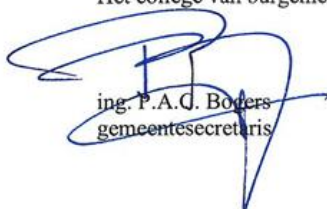
Slotopmerking

Het college waardeert het onderzoek en onderstreept zijn bereidheid om samen met partners de armoedeaanpak te versterken en in samenhang met bredere maatschappelijke ontwikkelingen te blijven verbeteren.

Tot slot

Heeft u nog vragen, neemt u dan gerust contact op met Mark Draaijer, te bereiken op telefoonnummer +316 105 091 03 of per e-mail: M.Draaijer@woensdrecht.nl.

Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders,

ing. P.A.Q. Bogers
gemeentesecretaris

drs. J.J.C. Adriaansen
burgemeester

5.1 Nawoord rekenkamer

In de bestuurlijke reactie wordt een aantal terechte nuanceringen aangebracht in het onderzoek die de Rekenkamer zelf in het rapport heeft onderkend. De verschillende bronnen en data, definities en grenzen in regelingen en uitvoering door verbonden partijen of uitvoeringsorganisaties, maakt een totaaloverzicht van de populatie en inzicht over het ingezette beleid niet even makkelijk. Tevens is daardoor niet goed mogelijk een volledig en vooral representatief beeld te krijgen van de ervaringen van de doelgroep.

De rekenkamer is blij dat het college zich hiervan bewust is en uitspreekt om doelstellingen en keuzes scherper en meetbaarder te formuleren en daarbij op systematische en transparante manier het inwonersperspectief te betrekken. De rekenkamer ziet hierin een goede aanzet tot de verbetering van de aanpak van armoede in de gemeente Woensdrecht.

Bijlage 1 Deelnemers aan groepsgesprekken

Groepsinterview beleid

- Kwaliteitsmedewerker ISD
- Manager BWI
- Beleidsmedewerker sociaal domein Gemeente Woensdrecht
- Kwaliteitsmedewerker sociaal domein Gemeente Woensdrecht
- Beleidsadviseur ISD

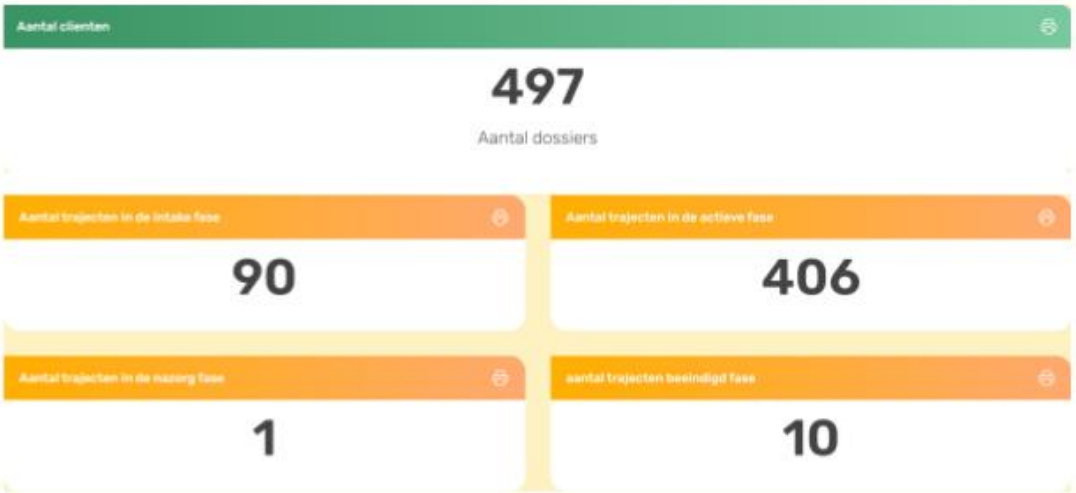
Ervaringsonderzoek

- Voedselbank Goed Ontmoet
- Vrijwillige clientondersteuning
- Adviesraad Sociaal Domein
- Onafhankelijke Cliënt Ondersteuning MEE
- Regietafel en Noodfonds gemeente Woensdrecht
- WijZijn
- ISD
- BWI

Bijlage 2 Voorbeeld dashboard BWI

Q1 startpunt Grip op Geld

Terugblik Q4 2024

Q1

